herpy

SLANGER

Arizona Mountain Kingsnake

Lampropeltis pyromelana

Lampropeltis pyromelana er en slank kongeslange fra bjergene i det sydvestlige USA, kendt for sine røde, sorte og hvide bånd og den hvide snude. Den bliver 50-100 cm, er hurtig og dagaktiv og passes tørt og køligt med en vinterhvile. Arten æder i naturen hovedsagelig øgler og kan blive 15-20 år.

Familie: Colubridae Tidligere navn: *Ophibolus pyromelanus*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**50-100 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**15-20 år**
Aktiv	**Dag og skumring**
Levevis	**Klippeboende og jordboende**
Biotop	**Bjergskov og klippeterræn**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**90 × 45 × 45 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-28 °C**
Hotspot	**28-30 °C**
Temperatur, nat	**15-20 °C**
Luftfugtighed	**40-50 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Valgfri**
Vinterhvile	**10-13 °C** 8-12 uger
Kost	**Hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**3-9 æg**
Inkubation	**55-70 dage** ved 26-29 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er ikke på CITES-listerne, ikke i EU's bilag A-D og ikke på EU's liste over invasive arter (den hører ikke til de arter, der er samlet under *Lampropeltis getula* i bred forstand). Den er ikke omfattet af forbudslisten for slanger i BEK nr. 1261 af 17.11.2015. Dyrevelfærdslovens almindelige krav gælder; dyrevelfærd hører under Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV).

Om arten

Lampropeltis pyromelana er en slank, glat og blank kongeslange med et hoved, der er tydeligt bredere end halsen, og runde pupiller. Kroppen har skiftevis røde, sorte og hvide bånd: hvert hvidt bånd er kantet af sort, og imellem ligger brede røde bånd. Ofte bliver de sorte bånd bredere midt på ryggen og løber sammen hen over det røde, mens de bliver smallere ned ad siderne og tit forsvinder, før de når bugen. Snuden er hvid eller cremefarvet, sjældent med sorte eller røde prikker, og det adskiller arten fra de nærtstående *Lampropeltis zonata* og *Lampropeltis triangulum*, hvor snuden er sort eller sort med rødt. Arten har desuden flere hvide bånd (46-85) end dem begge.

Voksne dyr er 50-100 cm og sjældent op til 110 cm. Hannerne er som regel mindre end hunnerne, og hanner over 90 cm er sjældne. Nyklækkede unger er 20-30 cm. Slangen er hurtig og livlig, og unge dyr kan være nervøse og afgive ildelugtende sekret eller nippe, indtil de vænner sig til håndtering. Voksne dyr er som regel rolige, men så hurtige, at de er svære at holde

på.

To underarter er beskrevet, *L. p. pyromelana* og *L. p. infralabialis* nord for Colorado-floden, men i dag regnes arten som regel uden underarter. *Lampropeltis knoblochi* fra det nordlige Mexico blev tidligere regnet som underart og er i dag egen art. De to arter er adskilt af lave, tørre ørkenområder og bliver nogle gange blandet sammen i handlen. Der findes opdrættede dyr af enkelte lokalitetsformer og avlsformer. Vejledningen her handler om arten selv.

Udbredelse og levested

Lampropeltis pyromelana lever i det sydvestlige USA: i Arizona, Utah, Nevada og det sydvestlige New Mexico. I Arizona er udbredelsen opdelt i flere områder fra det yderste nordvestlige hjørne over de centrale bjergkæder og Mogollon Rim til de isolerede bjerge i sydøst, de såkaldte sky islands. Fund fra det nordlige Mexico hører formentlig til den nærtstående *Lampropeltis knoblochi*. Arten lever fra omkring 900 m til 2.750 m over havet. Typelokaliteten er Fort Whipple i Arizona.

Slangen er aktiv fra sent forår til tidligt efterår og går mest på jagt om formiddagen og lige før solnedgang, en sjælden gang også i varme, fugtige nætter. Den ses alligevel sjældent, fordi den holder sig tæt ved sine skjul.

> **Oprindelig udbredelse:** USA.

LEVESTED

Lampropeltis pyromelana lever i bjergrigt terræn, fra buskvegetation (chaparral) op til nåleskoven i de højeste egne, ofte nær vandløb eller kilder og sammen med enebærskov. Den findes især på skovklædte, stenede skråninger og i stejle kløfter med løvstrøelse, væltede stammer og sten, men også på mere åbne bakker og græsland i overgangszonerne. Den holder sig til stenrøser og klippesprækker og kommer sjældent langt fra sit skjul. Når den ikke er på jagt, ligger den mellem sten, i træstammer eller i tæt vegetation. Den lever mest på jorden, men klatrer godt og ses af og til i træer eller højt oppe på klippeblokke.

Klimaet er tørt med varme dage og kølige nætter, og vintrene er kolde. I de højeste egne ligger der sne, og fra sent efterår og vinteren igennem ligger slangen i dvale i sprækker og huler. Føden er hovedsagelig øgler, og den tager også slanger, små gnavere, flagermus og fugle.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

Pasning

TERRARIET

Et voksent dyr skal have mindst 90 × 45 × 45 cm (længde × bredde × højde). Arten er aktiv, klatrer på sten og grene og udnytter hele højden, så et højere terrarie er en fordel. Unger kan bo i en lille ventileret kasse, men skal flyttes, når de ikke længere kan strække sig ud.

Låget skal være flugtsikkert og kunne låses. Unger er meget små og finder enhver åbning: kan spidsen af en lillefinger komme igennem, er den ikke sikker. Er der en indsats i terrariet, må slangen ikke kunne komme bagved.

Bunden skal være tør og ikke støvende, fx aspenspåner, papir eller en gummibelagt måtte, som kan vaskes. Fine partikler kan give forstoppelse, hvis ungerne sluger dem. Arten graver ikke og lever i naturen på hårdt tilpakket jord og sten.

Indret med mindst to små skjul, et i den varme og et i den kolde ende, så slangen ligger tæt i dem. Sten, kork, tykke grene og halve træstammer giver et bjergmiljø med klatremuligheder. En lille, lav vandskål er nok. Et fugtigt skjul med sphagnum hjælper ved hudskifte. Dyrene skal holdes hver for sig.

TEMPERATUR

Arten kommer fra køligere bjergegne og tåler ikke de høje temperaturer, der bruges til mange andre kongeslanger. Om dagen skal luften være 22-28 °C med en varm plet på 28-30 °C i den ene ende, og om natten falder temperaturen til 15-20 °C, så der er omkring 10 °C forskel mellem dag og nat. Temperaturen må ikke komme over 30 °C. Den varme plet er især vigtig de første døgn efter et måltid. I et rum, der holder 22-25 °C om dagen, er der ofte kun brug for lidt ekstra varme. Opvarmning sker med en halogenlampe eller en varmemåtte styret af termostat; varmesten må ikke bruges. Ligger dyret hele tiden på den varme plet, eller undgår det den helt, justeres temperaturerne.

Vinterhvile er naturlig for arten og anbefales. Dyrene fodres ikke de sidste par uger før, så tarmen er tom. Derefter køles de til 10-13 °C i 8-12 uger med frisk vand hele tiden. Temperaturen er ikke fastlagt ud fra undersøgelser af arten, men svarer til den, der bruges til nærtstående kongeslanger. Hunnerne skal være i godt huld, og dyret kontrolleres hver uge. Taber det sig, afbrydes vinterhvilen.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Arten kommer fra et tørt område og klarer sig med en luftfugtighed på 40-50 %, og kortvarige toppe op til 60 % er uden betydning. Længerevarende høj fugtighed giver hudproblemer og luftvejsinfektioner. Terrariet skal ventileres godt, og bunden skal være tør.

En lille skål med frisk vand skal altid stå fremme. Skift vandet hver uge. Før hudskifte, når øjnene bliver blålige, stilles et fugtigt skjul frem med fugtig sphagnum, som dyret selv bruger.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er mest aktiv om formiddagen og sidst på eftermiddagen, men holder sig tæt ved sine skjul. UVB er ikke nødvendigt, men svagt UVB-lys over en del af terrariet er gavnligt og giver en naturlig dagrytme. Lyset er tændt 10-12 timer, og dagslængden følger gerne årstiden. Der må ikke være lys om natten, og der skal være skjul uden for lyset, så slangen kan trække sig tilbage.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

I naturen er øgler hovedføden, og slangen tager også slanger, små gnavere, flagermus og fugle. I fangenskab æder de fleste dyr optøede, frosne mus, som er den sikreste kost. Tilbyd ikke levende gnavere, for de kan bide og skade slangen. Brug bløde fodertænger. Arten kan ikke spile munden så meget som en python, så byttet må højst være lige så tykt som slangen på det bredeste sted, helst lidt mindre. Flere små byttedyr er bedre end ét stort.

Fodringshyppighed: - Unger: hver 5.-7. dag. - Halvvoksne: hver 10. dag. - Voksne: hver 14. dag til en gang om måneden.

Arten bliver let fed af mus, især som voksen, så hold længere pauser. Nogle unger vil kun æde øgler. Her kan en optøet nyfødt mus gnides med en øgle, eller en optøet øgle kan bruges som første føde, mens dyret langsomt vænnes til mus. Vildfangede foderøgler kan bære parasitter og skal derfor altid fryses først. Giv ikke føde under vinterhvilen. Dyret må ikke håndteres de første to døgn efter et måltid. Hele byttedyr dækker behovet, så tilskud er ikke nødvendigt.

Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Lampropeltis pyromelana er hurtig og livlig og passer bedst til en holder, der har erfaring med andre slanger. Unger kan være nervøse og afgive sekret eller nippe, men mange bliver rolige ved regelmæssig, kort håndtering. Støt kroppen med begge hænder, og lad slangen kravle frit. Arten er ikke egnet til børn, fordi den er hurtig og mere skrøbelig, end den ser ud.

Den er aktiv og udforskende, når den får skjul, sten og grene at bevæge sig på, og viser sig mere, jo flere skjul den har. Slangen æder andre slanger og skal holdes alene.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne er mindre end hunnerne og har en bredere halerod. Kønnet bestemmes sikrest med en sonde, som kun en erfaren person bør bruge. Alder og størrelse ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret for arten. Dyrene skal være i godt huld, før de sættes i avl.

PARRING

Avlen følger vinterhvilen, som er beskrevet under pasning. Efter nedkølingen varmes dyrene langsomt op og fodres igen, og parringen sker i foråret, som i naturen. Sæt hannen ind til hunnen under opsyn, og skil dem igen bagefter. Hanner kæmper og skal ikke holdes sammen. Parringsperiodens længde er ikke dokumenteret.

ÆGLÆGNING OG KULD

Arten er æglæggende. I naturen lægger hunnen et kuld på 3-9 æg sidst i foråret eller først på sommeren. Antal kuld om året er ikke dokumenteret. Hunnen får en æglægningskasse med fugtig vermiculit eller sphagnum og rigeligt føde efter lægningen. Hunnen passer ikke æggene.

INKUBATION

Inkubationen er ikke dokumenteret for arten i fangenskab; i naturen klækker ungerne sidst på sommeren. Tallene her er lånt fra nærtstående kongeslanger: æggene lægges på fugtig vermiculit i en lukket beholder med et par små lufthuller og holdes ved 26-29 °C, hvor de klækker efter 55-70 dage. Æggene må ikke vendes.

OPDRÆT AF UNGER

Nyklækkede unger er 20-30 cm og æder først efter det første hudskifte. Hver unge sættes for sig i en lille ventileret kasse med skjul, vand og en let varmekilde, fordi de æder hinanden. Efter første hudskifte tilbydes en nyfødt mus. Nogle unger æder kun øgler i starten, og her hjælper det at gnide musen med en øgle.

Sundhed og typiske fejl

De fleste problemer skyldes fejl i opsætningen. De typiske er:

- Fedme ved for store eller for hyppige måltider.
- Hudskifteproblemer ved for tør luft: giv et fugtigt skjul, når øjnene bliver blålige.
- Luftvejsinfektion ved høj luftfugtighed eller for lave temperaturer under vinterhvile: dyret trækker vejret med åben mund eller har snot.
- Skælråd (skadet hud) i fugtigt underlag.
- Ufordøjet føde under nedkøling, hvis dyret ikke har fastet før vinterhvilen.
- For høje temperaturer, som får dyret til at gemme sig og nægte føde.
- Mider og indvendige parasitter, især hos vildfangede dyr. Brug opdrættede dyr, og sæt nye dyr i karantæne.

Et sundt dyr har klare øjne, en fyldig men slank krop og æder regelmæssigt. Vej dyret jævnligt, for et pludseligt vægttab er ofte det første tegn på sygdom. Krybdyr skjuler sygdom, så opsøg en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret ikke spiser, taber sig, trækker vejret med åben mund eller virker sløvt.

Læs mere: Karantæne og hygiejne Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.